

SOCIALNÄMNDEN

2019-04-23

§ 42

Mål- och resursplan 2020-2022

SOC 2019/25

Beslut

Socialnämnden överlämnar förslag till Mål- och resursplan 2020-2022 till kommunstyrelsen, samt konsekvensbeskrivning gällande de förslag till åtgärder som finns beskrivna i bilaga.

Socialnämnden beslutar att;

1. inte tillsätta utvecklingsledare med inriktning kvalité inom administrativa verksamheten.
2. minska budget för vård och omsorg, särskilt boende med 18 100 tkr.
3. minska budget för vård, stöd och utredning med 6 000 tkr.
4. genomföra besparingar motsvarande 13 600 tkr inom omsorg om funktionshindrade
5. genomföra besparingar motsvarande 1 100 tkr inom individ- och familjeomsorgen genom minskad administration och avveckla familjerådgivare på Familjecentralen Sirius.
6. avveckla aktivitetshus Fisketorget inom arbete, sysselsättning och integration vilket motsvarar 1 000 tkr.

Förvaltningen får i uppdrag att analysera kostnadsutvecklingen inom individ- och familjeomsorgavdelningens område och ta fram förslag på möjliga besparingar. Detta bör ske generellt, men det framhålls att se över avtal, möjligheten till egna kontrakterade familjehem, minimering av resor genom att i stället prioritera digitala kontakter samt samverkan med andra. Förslag ska kunna presenteras inför nämndens sammanträde i september 2019.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Reservationer och/eller protokollsanteckningar

Marianne Ramm (V) reserverar sig till förmån för eget förslag.

Göran Svensson (MBP) reserverar sig till förmån för Marianne Ramms yrkande.

Sverigedemokraterna, reserverar sig mot lagt beslut gällande MRP då vi anser att underlaget är för dåligt för att kunna fatta ett beslut, Lena Mjörnell och Kurt Karlsson,

Sammanfattning av ärendet

Socialförvaltningen har presenterat resursbehov utifrån de förändringar som sker och skett i verksamheten utifrån kommuninvånarnas behov inför 2020-2022 för socialnämnden, samt för kommunstyrelsens budgetberedning. Dessa förändringar gäller

Ordförandes sign

Justerandes sign

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

2019-04-23

Vi känner stor oro inför ökningen av placeringar av barn. Korttidsplatserna som kommer att minskas. I äldreomsorgen där har vi idag en väntetid på 72 dagar (56 dagar i genomsnitt i Sverige) på samma gång som vi vet att antalet äldre bara blir fler.

Den avancerade sjukvården som idag bedriver verksamhet i hemmet i ökande utsträckning kommer också med största säkerhet att öka. Kostnader för ungdomar som tillhör LSS och som valt att studera på annan ort är en del av budgetunderskottet. Våra kostnader för personlig assistans är stora när det gäller de som valt privata utförare.

Färdtjänsten har ökat och vi ser en tendens att försörjningsstödet går samma väg.

Köpta platser inom både SOL såväl som LSS ger ett underskott. Dessa personer har speciella behov och behöver då speciella boendeformer, som vi i nuläget inte kan erbjuda.

Detta är kostnader som vi i stort inte kan påverka då det styrs av lagar som vi måste följa.

Socialnämndens förslag till beslut kan Vänsterpartiet inte ställa sig bakom.

Exempelvis ser vi att omhändertagandet av barn ökar samtidigt som vi avvecklar familjerådgivare på Familjecentralen Sirius som ska stötta föräldrar i sitt föräldraskap.

Vi ser att Fisketorget ska avvecklas vilket drabbar personer inom SOL som gått där i flera år. Detta kommer att medföra personliga tragedier.

Alla omställningar och neddragningar påverkar personalen och i ett skede där sjukskrivningarna ligger på nästan 10 % kan vi knappast se en minskning om vi genomför de liggande förslagen till åtgärder. Detta står att läsa om i konsekvensbeskrivningen.

Vänsterpartiets förslag till beslut är att Socialnämnden begär ramökning om 44,6 MKR gällande budget 2020.

Beslutsgång

Ordföranden förklarar att han först kommer att ställa föreliggande förslag (förvaltningens förslag) mot Marianne Ramms förslag och därefter tilläggsyrkandet.

Ordföranden frågar således om nämnden beslutar enligt föreliggande förslag eller Marianne Ramms förslag och finner att nämnden beslutat enligt föreliggande förslag.

Omröstning begärs. Följande omröstningsordning fastställs.

Ja-röst för föreliggande förslag.

Nej-röst för Marianne Ramms förslag.

Ordförandes sign

Justerandes sign

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

2019-04-23

Omröstningsresultat

Ja

Henrik Harlitz (M)

Ann-Britth Fröjd (C)

Jeanette Dahlbom (M)

Elisabeth Bohlin (S)

Torgny Hjorth (KD)

Reidar Eriksson (S)

Bibbi Henriksson (L)

Laila Haglund (MP)

Dan Nyberg (S)

Nej

Marianne Ramm (V)

Göran Svensson (MBP)

Avstår

Lena Mjörnell (SD)

Kurt Karlsson (SD)

Med 9 ja-röster, 2 nej-röster och 2 som avstår har socialnämnden beslutat enligt föreliggande förslag.

Avslutningsvis frågar ordföranden om socialnämnden beslutar enligt tilläggsförslaget och finner att nämnden antar detta förslag.

Sändlista

Kommunstyrelsen

Ordförandes sign	Justerandes sign	Justerandes sign	Utdragsbestyrkande

2019-04-03

Dnr: SOC 2019/25

Handläggare

Karin Hallberg
karin.hallberg@vanersborg.se
0521-72 14 71

Mottagare

Socialnämnden

Mål- och resursplan för socialnämnden 2020-2022

Förslag till beslut

Socialnämnden överlämnar förslag till Mål- och resursplan 2020-2022 till kommunstyrelsen, samt konsekvensbeskrivning gällande de förslag till åtgärder som finns beskrivna i bilaga 2.

Socialnämnden beslutar att;

1. inte tillsätta utvecklingsledare med inriktning kvalité inom administrativa verksamheten.
2. minska budget för vård och omsorg, särskilt boende med 18 100 tkr.
3. minska budget för vård, stöd och utredning med 6 000 tkr.
4. genomföra besparingar motsvarande 13 600 tkr inom omsorg om funktionshindrade
5. genomföra besparingar motsvarande 1 100 tkr inom individ- och familjeomsorgen genom minskad administration och avveckla föräldrarådgivare på Familjecentralen Sirius.
6. avveckla aktivitetshus Fisketorget inom arbete, sysselsättning och integration vilket motsvarar 1 000 tkr.

Sammanfattning av ärendet

Socialförvaltningen har presenterat resursbehov utifrån de förändringar som sker och skett i verksamheten utifrån kommuninvånarnas behov inför 2020-2022 för socialnämnden, samt för kommunstyrelsens budgetberedning. Dessa förändringar gäller kraftig ökning av antalet barn och unga i behov av placering i familjehem alternativt hem för vård och boende (HVB), boendestödkostnad för ungdomar tillhörande LSS-lagstiftningen som väljer att genomföra gymnasiestudier på annan ort, ökad kostnad personlig assistans, förskjutning i kostnadsansvar gällande avancerad sjukvård samt ökat antal kommuninvånare i behov av äldreomsorg.

De budgetramar som kommunstyrelsen fattade beslut om 2019-02-27 och som socialnämnden har att förhålla sig till inför 2020 innebär en i stort sett oförändrad budgetram.

Förvaltningschef med ledning gör bedömning att socialnämnden skulle behöva tillföras pengar för att klara verksamheten såsom den är uppbyggd idag.

Fördjupad ärendebeskrivning

Inom socialnämndens område finns behov utöver ram som totalt uppgår till 44 600 Tkr;

- Individ- och familjeomsorgens verksamhet gällande placeringar av barn och unga utifrån socialtjänstlagen (SoL), respektive lag med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) med 26 400 Tkr.
- Kostnad för boendestöd för de ungdomar tillhörande lagen om stöd och service till vissa funktionsnedsatta (LSS) som valt att genomföra sina gymnasiestudier på annan ort.
- Kostnad för externa placeringar vuxna inom SoL och LSS, kostnader utifrån nya boenden LSS enligt boendeplanen samt personlig assistans med sammanlagt 13 600 Tkr.
- Kostnad för avancerad omsorg och vård inom äldreomsorgen med 4 600 tkr.

Kostnaden för placeringar i kontrakterade familjehem har ökat med 143 procent sedan jämfört 2017 med 2018, kostnad för familjehem i egen regi har ökat med 27 procent motsvarande period och kostnad för HVB har ökat med 47 procent 2017 jämfört 2018.

Åtgärder och konsekvenser

Utifrån kommunstyrelsens tilldelade ram och anvisningar gällande arbetet med mål- och resursplanen och utifrån kommunens ekonomiska läge, har förvaltningsledningen sett över vilka förändringar och neddragningar som kan föreslås inom förvaltningen, för att bedriva verksamheten utifrån de tilldelade medlen 2020. Åtgärder och konsekvensbeskrivning presenteras närmare i bilaga.

Föreslagna anpassningar medför vid beslut förändringar inom samtliga verksamhetsinriktningar, men främst inom anslagsbindningsnivå äldreomsorg respektive omsorg funktionshindrade för att klara interna behov, samt föra över pengar mellan anslagsbindningsnivåer.

En konsekvens av åtgärderna är minskad personaltäthet. Detta kan komma att påverka medarbetares upplevelse av arbetsmiljö samt även påverka innehållet i verksamheterna kan ge till kommuninvånaren. För alla berörda personalgrupper finns det risk för ökad stress och oro i samband med förändringarna samt en ökad arbetsbelastning. Risk- och konsekvensbedömningar behöver göras med åtgärdsplaner på enhetsnivå. Stöd av företagshälsovård finns att tillgå vid behov både på grupp- och individnivå.

Omgivningsfaktorer

Budget för 2020 är lagd inom föreslagen ram och de beräkningar som är gjorda utgår från lag och författningskrav, avtal med andra huvudmän, lokala politiska mål och demografiska förändringar. För 2020-2022 tillkommer ytterligare behov kopplade till om- och tillbyggnader av boenden enligt socialnämndens boendeplan, samt ökande volymer och behov utifrån lagstyrda myndighetsbeslut.

Utöver föreslagen budgetram 2020 finns osäkra poster. Det är svårt att prognostisera volymutvecklingen gällande köpta platser barn och unga samt för vuxna, utveckling av försörjningsstöd, personlig assistans, hemtjänst och färdtjänst, samt förändring av statsbidrag. Insatserna styrs av de lagar som förvaltningen har att förhålla sig till utifrån myndighetsbeslut.

Socialförvaltning och nämnd förfogar enbart över de verksamheter som finns inom nämndens ram, men i ett ekonomiskt utsatt läge, där många kommuninvånare är i behov av välfärdstjänster både på frivillig som tvingande basis inom nämndens verksamhetsområden bör frågan ställas hur resurser eventuellt kan omfördelas inom hela kommunens verksamhetsområde.

Karin Hallberg

Förvaltningschef

Bilagor

1. Mål- och resursplan 2020-2022
2. Förslag på åtgärder inklusive konsekvensbeskrivning MRP 2020-2022
3. Sammanträdesprotokoll från FSG 2019-04-16 med övergripande risk- och konsekvensbeskrivningar.

Sändlista

Kommunstyrelsen

Socialnämnden

1. Verksamhetsbeskrivning

Socialförvaltningen är indelad i sju avdelningar och leds av en förvaltningschef samt sju verksamhetschefer. Förvaltningen arbetar på uppdrag åt socialnämnden och har att förhålla sig till flertalet lagrum, t.ex. socialtjänstlagen (SoL), lag med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU), lagen om vård av missbrukare (LVM), lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och hälso- och sjukvårdslagen (HSL).

Nyckeltal/jämförelsetal

Äldreomsorg	Budget 2020	Budget 2019	Bokslut 2018
Äldreboende platser	373	373	371
Korttidsplatser	30	30	36
Hemtjänst timmar	230 000	230 000	228 627
Antal besökande dagverksamhet	9 500	9 500	9 369
Medicinskt färdigbehandlade	1 300	1 300	1 568
Antal vård dagar med betalans	102	310	487

Hem för vård och boende (HVB)	Budget 2020	Budget 2019	Bokslut 2018
Antal vård dagar, barn 0-21 år	6 000	6 000	6 938
Antal vård dagar, vuxna	500	500	685
Antal vård dagar, familjehem	25 000	25 000	24 153

Omsorg om funktionshindrade	Budget 2020	Budget 2019	Bokslut 2018
Antal boendebeslut enl LSS	165	165	159
Antal boendebeslut enl SoL	40	40	38
Antal boendestödsbeslut enl LSS	95	90	88
Antal tillgängliga bostäder	192	192	192
Köpta externa platser	11	15	17

Personer med personlig assistans, SFB	52	56	49
Personer med personlig assistans, LSS	21	20	20
Antal beslut daglig verksamhet, LSS	145	150	145

Individ- och familjeomsorg	Budget 2020	Budget 2019	Bokslut 2018
Försörjningsstöd			
Antal bidragshushåll	750	750	747
Försörjningsstöd, Mkr netto	36	36	36

Flyktingverksamhet			
Antal mottagna flyktingar	200	300	199
Antal mottagna ensamkommande barn och ungdomar	10	10	41

Arbetsmarknadsavdelningar	Budget 2020	Budget 2019	Bokslut 2018
Antal anvisade personer	1 600	1 600	1 385

Socialnämnden

2. Förväntade resultat

Nedan följer de av kommunfullmäktige fastställda inriktningsmålen, sorterade efter område. Nämnden redovisar sina förväntade resultat so ska bidra till att inriktningsmålen uppnås.

2.1 Område Invånare

Förväntade resultat:

- Kvalitén på nämndens verksamhet ska vara minst riksnitt i nationella jämförelser.
- Den procentuella andelen hushåll som uppbär försörjningsstöd hos IFO minskar.

2.2 Område Samhällsutveckling

Förväntade resultat:

- Boendebestånd för särskilt boende ska tillgodoses inom skälig tid, motsvarande riksnittet i väntetid för äldreboende och 180 dagar inom omsorgen för LSS-boende.

2.3 Område Ekonomi

Förväntade resultat:

- God ekonomisk hushållning inom givna resurser genom effektivare och tätare uppföljningar av verksamhet, budget och personal.
- Ökat fokus gällande analys av våra verksamheters resultat i relation till andra kommuner.
- Förvaltningen ska utforma smarta och effektiva samarbetsformer med övriga förvaltningar i kommunen.

2.4 Verksamhetsutveckling

Förväntade resultat:

- Stärka metodutveckling gällande digitalisering, digitisering och välfärdsteknik under mandatperioden, i syfte att tekniken kompletterar medarbetarnas insatser.

2.5 Område Medarbetare

Förväntade resultat:

- Totala sjukfrånvaron ska uppgå till max 8 %.
- Korttidsfrånvaron ska sänkas med 30 % i alla verksamhetsinriktningar.
- Fler medarbetare upplever ett hållbart arbetsliv.

3. Ekonomiska resurser

3.1 Driftbudget

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes socialnämndens budgetram 2020 till 961 856 tkr. Jämfört med budget 2019 har följande justeringar gjorts. Inflationskompensationen ökar ramen med 1 128 tkr. För höjda hyreskostnader (till följd av fastighetsunderhåll) tillförs 86 tkr. Sänkt personalomkostnadspålägg minskar ramen med 128 tkr. Budgeten för köp av måltider sänks med 425 tkr till följd av komponentredovisning och E-handelsrabatter. Kostnaden minskar med motsvarande belopp. Under 2019 hade nämnden 1 000 tkr i ett tillfälligt anslag till avdelningen arbete, sysselsättning och integration som tas bort i budget 2020.

Socialnämndens förslag:

Resultaträkning, mkr

Resultaträkning mkr	Budget 2020	Budget 2019	Bokslut 2018
Statsbidrag	112,4	112,4	140,2
Övriga intäkter	217,5	217,5	262,4
Summa intäkter	329,9	329,9	402,6
Personalkostnader	869,8	870,9	910,7
Omkostnader	417,8	417,0	502,5
Ränta	0,3	0,3	0,4
Avskrivningar	3,9	3,9	4,5
Summa kostnader	1 291,8	1 292,1	1 418,1
Nettokostnader	961,9	962,2	1015,5

Budget per anslagsbindningsnivå, mkr

Anslagsbindning mkr	Netto 2020	Intäkt 2020	Kostnad 2020
Nämnd och administration	38,1	1,8	39,9
Äldreomsorg	473,3	195,7	669,0
Individ- och familjeomsorg	164,9	6,5	171,4
Omsorg om funktionshindrade	231,1	48,9	280,0
Arbete, sysselsättning och integration	54,5	77,0	131,5
Summa	961,9	329,9	1 291,8

Nämnderna har att återkomma, i samband med fastställande av verksamhetsplan 2019, med fördelad budget per anslagsbindningsnivå. Kommunstyrelsen fastställer den slutliga fördelningen.

Socialnämnden

3.2 Investeringsbudget

Inventarier

Socialnämnden har behov av ny- och återinvesteringar av möbler, hjälpmedel m.m. samt för digitalisering, digitisering samt välfärdsteknik kopplade till socialnämndens förväntade resultat. Ökade drifts-kostnader täcks inom ram.

Fastighetsinvesteringar

Socialnämnden har behov av investeringar i fyra boendemoduler under planperioden. En modul behövs inom individ- och familjeomsorgen och ska användas som lågtröskelboende för personer med missbruksproblematik. Inom omsorg om funktionshindrade behövs det tre boendemoduler som ska användas av personer med personlighetsstörningar eller andra funktionsnedsättningar som har svårt att bo ihop med andra personer. Gemensamt för dessa investeringar är att driftskostnaderna täcks inom ram.

Socialnämnden

Administrativa avdelningen har planerat för att göra om en utredartjänst till en utvecklingsledare med inriktning kvalitet. Denna är för närvarande vakant. Med nuvarande prognos med underskott för 2019 och i ett läge där vi inte har en finansierad budget 2020 har förvaltningsledning beslutat att den inte ska tillsättas. Konsekvensen av detta kan komma att medföra ökad belastning hos utvecklingsledare då de får ansvar för arbetsuppgiften. Närmare risk och konsekvensanalys får genomföras.

Anslagsbindningsnivå äldreomsorg

Vård och Omsorg boende

Ekonomiska behov 2020

Verksamheten har behov av 4 600 tkr relaterat till avancerat vård- och omsorgsärende.

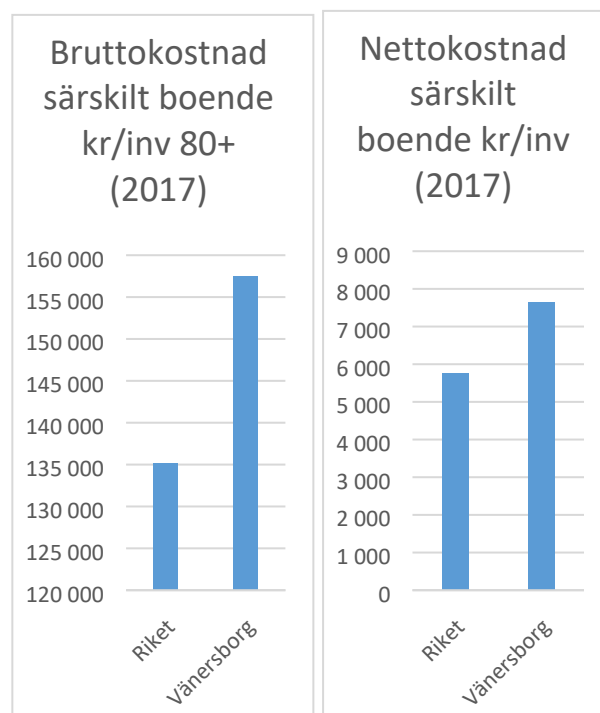
Verksamhetsförändringar och ramanpassning

Verksamheten har genomfört förändringar genom avveckling av servicehus samt intern omflyttning av boendeenheter vilket minskat antal platser. Dessa förändringar har del skett för att anpassa boendena efter kommuninvånarnas behov samt den ekonomiska ramen. Att avveckla fler platser ses idag inte som möjligt.

Verksamheten når 2020 full ekonomisk årseffekt gällande de interna omflyttningar som gjorts av boendeenheterna Lindbacken och Tärnan, vilket motsvarar 5 000 tkr. Dessa medel kan finansiera avancerat vårdärende inom verksamhet särskilt boende, genom att enhetsbudgetram stärks med summan.

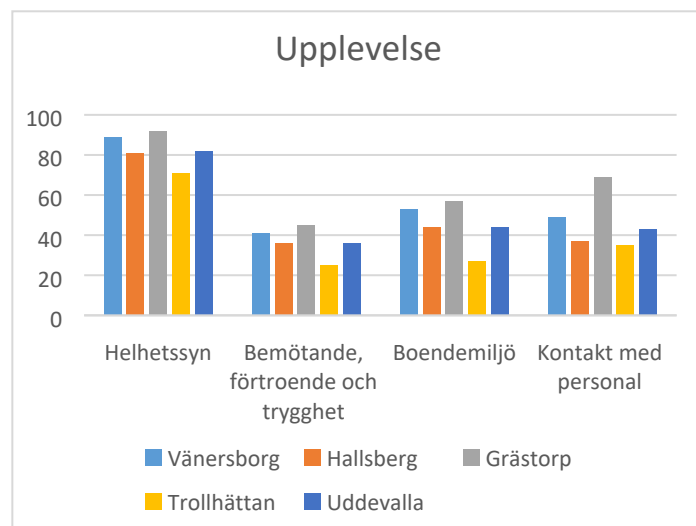
Utifrån Socialförvaltningens totala ekonomiska förutsättningar inför 2020 lägger förvaltningen fram förslag på att minska budgetomslutningen för vård och omsorg särskilt boende med 18 100 tkr. Detta för att bidra till annan anslagsbindningsnivås behov av budgetförstärkning. Summan motsvarar cirka 35 årsarbetare för verksamhetsområdet.

Utifrån öppna jämförelser och Kolada (Kommun- och landstingsdatabasen) finns det indikationer på att äldreomsorgen i Vänersborg har en högre genomsnittskostnad för särskilt boende än rikssnittet. Detta som underlag är orsaken till förslaget ovan.

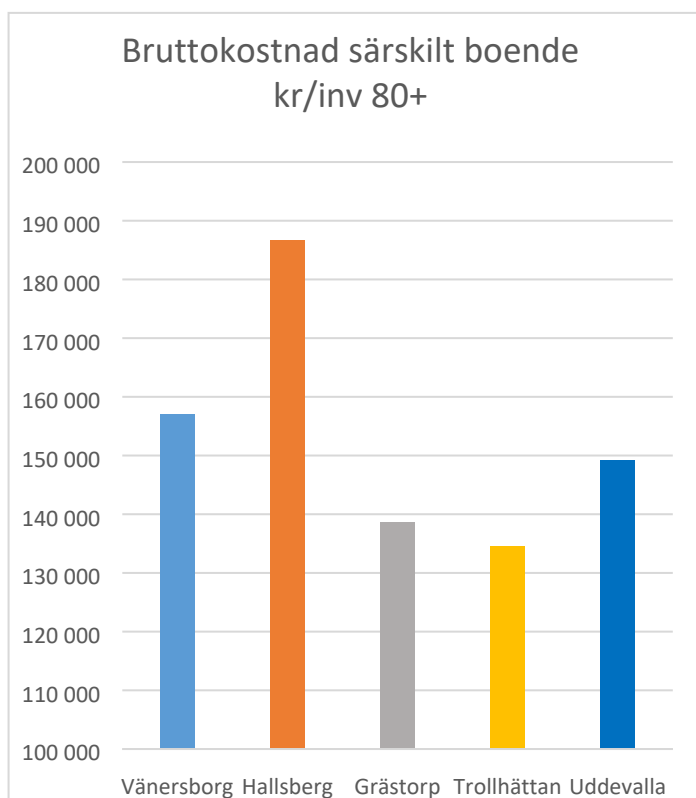

Omvärldsanalys

Som underlag för analys har nyckeltal för brukarbedömning tagits fram från två urvalgrupper, dels närliggande kommuner, Trollhättan och Uddevalla och dels kommuner med liknande andel i åldersgruppen 80+ i förhållande till invånare, Hallsberg och Grästorp.

Socialnämnden

I bruttokostnaden ovan ingår kostnad för fastigheter som tillhör särskilt boende. De motsvarar ca 8% av den totala bruttokostnaden dvs ca 13,6 tkr/inv 80+.

Jämför man tätheten, d v s antalet anställda/vårdtagare på särskilt boende, både med andra kommuner i Fyrbodalen och även kommunerna i upplevelsejämförelsen så ser det ut som nedan.

	Snitt med natt	Snitt utan natt
Vänersborg	0,88	0,73
Hallsberg		0,69
Grästorp	0,69	0,53
Orust	0,85	0,65
Mellerud	0,86	0,69
Dals Ed	0,90	0,70
Åmål	0,83	0,70

Konsekvensbeskrivning

En konsekvens av åtgärden som presenteras är minskad personaltäthet inom respektive boendeenhet. Detta kan komma att påverka medarbetarens upplevelse av arbetsmiljö samt även påverka innehållet verksamheten kan ge till brukaren på varje enskilt boende.

Åtgärden kan också påverka enhetschefers arbetsmiljö då planering och organisering av verksamheten kräver nya och mer samordnade insatser.

För alla berörda personalgrupper finns det risk för ökad stress och oro i samband med förändringarna samt vid en ökad arbetsbelastning. Risk och konsekvensbedömningar behöver göras med åtgärdsplaner på enhetsnivå. Stöd av företagshälsovård finns att tillgå vid behov både på grupp- och individnivå.

Vård och Omsorg hemtjänst

Ekonomiska behov 2020

Verksamhetens uppdrag är svårprognosticerat då antalet personer som kommer att vara i behov av insatser från hemtjänsten är svårt att förutse samt hur omfattande respektive persons behov ser ut.

Verksamhetsförändringar och ramanpassning

Verksamheten känner av den demografiska utvecklingen genom att fler äldre ansöker om och blir beviljade insats via hemtjänst. Verksamheten har att anpassa dessa insatser inom budgetram och för att klara det har en översyn skett med fokus på vad som behöver genomföras för att nå och bibehålla budget i balans:

- Optimal planering med centrala planerare.
- Effektivare och mer samordnad uppföljning av hemtjänstinsatser.
- Upphandling av insatsen städ .
- Minska sjukfrånvaron.
- Flexibilitet personalresurser

Konsekvensbeskrivning

En frågeställning verksamheten vill utreda är om vi kan få ut en effektivare och mer optimerad hemtjänst om vi har centrala planerare som är specialiserade på uppgiften. Vi kan också nå en mer likvärdig hemtjänst oavsett geografiskt område, vilket skulle gynna kvalitén för brukaren, arbetsförhållandena och förutsättningarna för medarbetarna. För att möjliggöra de tjänsterna kommer verksamheten behöva se över gruppleddarrollen och andra funktioner som skulle kunna ingå i en sådan grupp.

Genom förbättrad modell av uppföljning av hemtjänstinsatserna finns många positiva konsekvenser. Samarbete är inlett med biståndsenheten gällande hur denna modell ska se ut och hur ofta uppföljningar behöver och ska ske.

Socialnämnden

Beräkningar görs att verksamheten lägger 7,11 årsarbetare på insatsen städ. Genom att upphandla insatsen och annan utförare genomför insatsen, kan en negativ konsekvens vara att brukaren riskerar att möta ytterligare en ny person i sitt hem. De positiva konsekvenserna bedöms dock vara:

I en tid då det är stor konkurrens om undersköterskor så blir Vänersborgs kommuns hemtjänst attraktiv då man får använda sin kompetens till vård och omsorgsuppgifter.

Möjlig minskning av sjukfrånvaron då städ är en tung insats, som kan ge belastningsskador på sikt.

Insatsen utförs på ett mer professionellt sätt med personal med kompetens inom lokalvård, vilket kan få nöjdare brukare.

Vi kan få loss kompetens inom hemtjänsten som kan åta sig mer delegerade HSL insatser och möjliggöra att även mer avancerade HSL insatser kan utföras.

Vi klarar hemtagningsansvaret i framtiden

En effekt kan vara att fler personer som står utanför arbetsmarknaden i vår kommun kan erbjudas riktigt avlönat arbete.

Kan hemtjänsten sänka sjukfrånvaron med 1,0 procentenhet så innebär det ca 800 tkr på helår. Kan vi komma ner till en minskning gällande sjukfrånvaro till 2 % så är det 1 200 tkr på helår. Aktivt arbete pågår för att minska sjukfrånvaron och då främst korttidsfrånvaron.

Hemtjänstens utmaning är att på daglig basis anpassa personalresurserna till de insatser som planerats ut. För att klara en budget i balans måste vi ha en modell där personal arbetar på flera enheter inom hemtjänstkluster. Ett arbete som påbörjats och som behöver förankras inom all hemtjänst i dialog med medarbetare. Smart bemanning och samplanering i schemaläggning är grunden, men även att på kort varsel gå till annan arbetsgrupp är förutsättningar för att lyckas. De negativa konsekvenserna kan vara att medarbetare känner sig otrygga men upplevd stress då de måste vara på fler arbetsplatser än sin ordinarie. Kontaktmannaskapet och kontinuiteten för vårdtagaren kan komma att försvåras när medarbetare arbetar på fler arbetsplatser, och detta behöver verksamheten arbeta från planer för att motverka.

Vård, stöd och utredning

Ekonomiska behov 2020

Verksamhetsinriktningen prognosticeras inte ha behov av ytterligare ekonomiska utökningar 2020, dock är flertalet verksamheter inom området svårprognosticerade.

Verksamhetsförändringar och ramanpassning

Verksamheten har genomfört förändringar för att anpassa verksamheten efter de ekonomiska ramarna 2019 i form av minskat antal korttidsplatser, samt genomför intern omflyttning.

För att klara socialförvaltningens totala åtaganden behöver verksamheterna inom VSU bidra med en kostnadsminskning motsvarande 6 000 tkr. För att klara detta behöver en minskning av bemanning inom hemsjukvården, bemanningsenheten, dagverksamheten samt dietist ske. Summan motsvarar cirka 12 årsarbetare för verksamhetsområdet.

Konsekvensbeskrivning

Hemsjukvården utför insatser enligt hälso- och sjukvårdslagen till de kommuninvånare som har behov av det. En minskning av bemanningen innebär att en mindre personalstyrka ska utföra samma antal insatser, med färre resurser. Detta kan komma att påverka möjligheterna att ge en god och säker vård enligt gällande lagstiftning.

Bemanningsenheten erbjuder vikarier till verksamheterna inom OoF, VoO, VSU samt ASI. En minskning av bemanning inom enheten kan komma att minska möjligheterna att lösa vakanta turer med bemanningsenhetens personal för verksamheterna i övrigt, vilket kan leda till ökad arbetsbelastning som helhet.

En minskning av bemanning på dagverksamheterna kommer innebära att en översyn av dagverksamheten för äldre som helhet måste ske, i syfte att hitta effektiviseringar. Förändringen kan komma att innebära minskade öppettider och möjligheter för äldre till social samvaro, samt avlastning för anhöriga.

Socialförvaltningen har under ett flertal år haft en dietist anställd på del av tjänst för att kvalitetssäkra förvaltningens arbete med kost och nutrition inom vård och omsorg och omsorg om funktionshindrade. Tas tjänsten bort försvinner möjligheten till detta.

Socialnämnden

För alla berörda personalgrupper finns det risk för ökad stress och oro i samband med förändringarna samt vid en ökad arbetsbelastning. Risk och konsekvensbedömningar behöver göras med åtgärdsplaner på enhetsnivå. Stöd av företagshälsovård finns att tillgå vid behov både på grupp- och individnivå.

Anslagsbindningsnivå Individ- och familjeomsorgen

Ekonomiska behov 2020

Individ- och familjeomsorgen bedöms vara i behov förstärkning i budget om 26 400 tkr vilket härrör sig till familjehemsplaceringar och placeringar av barn och unga på HvB.

Kostnaden för placeringar i kontrakterade familjehem ökade med 143 % 2018 jmf med 2017 och ligger kvar på samma nivå 2019, kostnad för familjehem i egen regi har ökat med 27 % motsvarande period och kostnad för HvB har ökat med 47 % 2018 jmf 2017.

Verksamhetsförändringar och ramanpassning

Efter samtal i förvaltningsledning beslutas att Individ- och familjeomsorgen ska bidra med 1 100 tkr gällande anpassningar, vilket mynnar ut i förslag om neddragning av en tjänst inom administrativa enheten, samt avveckla Individ- och familjeomsorgens del i familjecentralen Sirius.

Konsekvensbeskrivning

Vid minskning av en administrativ tjänst blir konsekvensen att det totala antalet arbetsuppgifter ökar för resterande medarbetare. I och med det finns risk för kvalitetssänkning då vissa delar av uppgifter som idag utförs kan behöva prioriteras bort.

En del arbetsuppgifter inom administrationen är hög-prioriterade där hela verksamheten är beroende av dem samt att vissa delar är riktade direkt mot klient. Dessa är reception, post/inkommande informationshantering, förmedling, dödsbohandläggning, systemansvar. Andra delar kan prioriteras ner, men sänker kvalitén i Individ- och familjeomsorgens arbete, till dessa kan räknas arbete med intranät, avgifts- och intern fakturahantering, statistik, back-up familjestöd och arkivarbete.

Vad gäller arbetsmiljö finns risk för ökad belastning som behöver utredas vidare utifrån vilken tjänst och vilka arbetsuppgifter som kommer att bli aktuella.

Familjecentralen Sirius är en samverkan mellan Socialförvaltningen, Barn och utbildningsförvaltningen samt regionen. Målgruppen är barn 0-12 år. IFO har en föräldrarådgivare anställd som arbetar förbyggande mot föräldrar och barn. Kommuninvånare kan vända sig till föräldrarådgivaren med frågor som rör parrelation, att vara förälder, frågor rörande samhället och frågor rörande sig själv. Socialtjänsten erbjuder på detta sätt allmänt inriktade insatser utan myndighetsutövning - förebyggande, stärkande och generella.

Vid neddragning av föräldrarådgivare försvinner en del av det förbyggande arbete som IFO har en skyldighet att tillhandahålla enligt socialtjänstlagen. Effekterna av att detta förebyggande arbete försvinner är att möjligheten för familjer att få stöd i ett tidigt skede minskar, och att man väntar till bekymren i familjen blir så stora så att det i slutändan kan leda till större och mer kostsamma insatser.

Genom förändringen lever Socialförvaltningen inte heller upp till de avtal som tecknats mellan parterna då detta får sägas upp.

Anslagsbindningsnivå omsorg om funktionshindrade

Ekonomiska behov 2020

Omsorg om funktionshindrade bedöms vara i behov av 13 600 tkr för 2020.

LSS-boende Kastanjevägen 32-34 flyttar till Idrottsgatan och övertar lokal efter äldreboende Tärnan. Verksamheten får en ökad kostnad på 1 400 tkr gällande hyreskostnad mot bakgrund av renoveringar och anpassningar.

Ungdomar som går i gymnasieskola på annan ort. Ramökning budget för boendestöd 7 500 tkr.

Nytt ärende personlig assistans. Ramökning budget för personlig assistans 800 tkr.

Externt köpta platser vuxna SoL och LSS 3 900 tkr.

Verksamhetsförändringar och ramanpassning

De personer som idag bor via externt köpta platser erbjuds plats i boende i egen regi här i Vänersborg vilket ger en besparing på 3 900 tkr.

Korttidstillsyn avvecklas inför höstterminen 2019 på grund av få elever vilket ger en besparing på 1 700 tkr.

Socialnämnden

Socialpsykiatri effektiviserar nyttjande av personal inom boende och boendestöd motsvarande 2 000 tkr.

Boende LSS effektiviserar nyttjande av personal inom gruppboendestäder och serviceboendestäder motsvarande 6 000 tkr.

Konsekvensbeskrivning

Hemtagning av externa köpta platser kan komma att innebära, för den enskilde personen att hen drabbas av stress och psykisk ohälsa då hen i vissa fall har bott länge på boendet.

Korttidstillsyn skall avvecklas på grund av vikande elevunderlag inför hösten 2019. Nuvarande bedömning är att det eventuellt kan bli 1-2 elever som ansöker om förlängd skolbarnomsorg till skolåret 2019/20. OoF kommer verkställa dessa beslut inom vår korttidsverksamhet. Övertalig personal skall erbjudas samtalsstöd för att förhindra stress och psykisk ohälsa. I övrigt hanteras övertaligheten enligt gällande rutiner.

Effektivisering av nyttjande av boendepersonal kan komma att leda till ökad stress bland medarbetare och därmed ökad risk för psykisk ohälsa och därmed ökat antal sjukskrivningar. Samtalsstöd och andra insatser skall ges via företagshälsovård.

Anslagsbindningsnivå Arbete, Sysselsättning och Integration

Ekonomiska behov 2020

Verksamhetsinriktningen har inga behov av ytterligare ekonomiska utökningar utan bedöms klara sig inom sin givna ram 2020.

Verksamhetsförändringar och ramanpassning

Arbete, sysselsättning och integration ska bidra med 1 000 tkr gällande anpassningar.

Neddragning av verksamhet Fisketorget som är ett aktivitetshus inom socialpsykiatri. Detta innebär nedskärning av två heltidstjänster vilket ger en besparing på cirka 1 000 tkr. Hyresavtalet på Fisketorget lokal löper till augusti 2021.

Uppföljning av beslut på daglig verksamhet som utförs i annan kommun. Genom att erbjuda daglig verksamhet i hemkommunen kan en besparing på cirka 500 tkr genomföras.

Nedskärning av en administratör kommer att genomföras. Anställningen är subventionerad så att besparingen blir cirka 100 tkr.

Verksamhetens sammanlagda åtgärdsförslag ger en besparing motsvarande 1 600 tkr.

Verksamheten har utöver detta ytterligare behov av att anpassa den interna verksamheten för att nå budgetbalans inom verksamhetsinriktningen.

Konsekvensbeskrivning

Vid en avveckling av Fisketorget innebär det att en mötesplats för personer med psykisk sjukdom/ohälsa kommer att försvinna.

Idag finns ca 30 personer som från och till besöker aktivitetshuset, varav högst ett tiotal personer åt gången. Några personer i målgruppen kommer kunna erbjudas sysselsättning/sociala aktiviteter inom arbetsmarknadsenhetens praktiska verksamheter.

Det finns dock en stor risk att de personer som har behov av en lågtröskelverksamhet som Fisketorget erbjuder och som har svårt för förändringar kommer att stanna hemma istället. Detta kan få som konsekvenser som en ökad medicinering och vårdbehov, vilket blir en samhällsekonomisk ökad kostnad.

Övergripande konsekvensbeskrivning

Socialnämnden har fått i uppdrag av Kommunstyrelsen att beskriva åtgärdsförslag för att nå budgetbalans 2020, utifrån den budgetram nämnden blivit tilldelad för året. De kostnader, relaterade till kommuninvånarnas behov av lagstadgade insatser, som socialnämnden genomför bedöms överskrida budgetramen med sammanlagt 44 600 tkr.

Att lämna förslag på besparingsåtgärder motsvarande denna summa, i en förvaltning som möter ett ökat behov hos flertalet av målgrupperna, som redan genomfört stora förändringar för att anpassa verksamheten, både utifrån kommuninvånarnas behov samt utifrån den ekonomiska ram nämnden hittills har att förhålla sig till, kommer medföra minskad budget för enhetschefernas personalbudgetar och överföringar av budgetmedel mellan anslagsbindningsnivåer.

Vid resursbrist ska tvingande nivåer enligt lagstiftning och myndighetskrav prioriteras. Nämnderna ska se till att verksamheternas innehåll och omfattning är anpassade till beslutad budgetram och vid konstaterade

Socialnämnden

budgetavvikelser ska åtgärder vidtas så att de ekonomiska ramarna hålls.

De uppgifter förvaltningen genomför är till allra största del tvingande och lagstyrda. I arbetet med att ta fram åtgärdsförslag har ledningen sett över vilka kostnadsbesparingar som kan föreslås per anslagsbindningsnivå och verksamhetsinriktning för att bidra till helheten inom förvaltningen.

Förslagen till åtgärder kan alla komma att påverka kommande kostnadsutveckling, medarbetares arbetsmiljö, enskilda individers möjlighet till inkludering i samhället samt innehållet i utförande av insats i förhållande till hur verksamheterna är uppbyggda idag.

För alla berörda personalgrupper finns risk för ökad stress och oro i samband med förändringarna samt en ökad arbetsbelastning. Risk och konsekvensbedömningar behöver göras med åtgärdsplaner på verksamhets- och enhetsnivå. Stöd av företagshälsovård finns att tillgå vid behov både på grupp- och individnivå.

Bedömning

Socialförvaltningen har skrivit fram en mål- och resursplan 2020-2022 i balans. Detta innebär förslag på anpassningar till budget inom och mellan anslagsbindningsnivåer, för att klara nämndens totala verksamhet inom anvisad budgetram.

Socialförvaltningen möter många kommuninvånare i behov av insatser och stöd i vardagen utifrån de beslut de blivit beviljade. I kommunens omvärldsanalys konstateras att den äldre och den yngre målgruppen ökar i Vänersborg de kommande åren. När det gäller den äldre målgruppen ser vi en ökning de kommande tio åren då personer födda på 40-talet är en stor generation. För förvaltningens del får detta konsekvenser i form av att framförallt behovet av hemtjänst dygnet runt och hemsjukvård kommer att öka. Att barnen och ungdomarna blir fler i Vänersborg påverkar också förvaltningen som kan komma att möta fler unga som är i behov av våra förebyggande, stödjande och beslutade frivilliga som skyddande insatser.

Socialförvaltning arbetar inom många välfärdsområden utifrån flertalet lagstiftningar som styr socialt arbete, social omsorg, hälso-och sjukvård och kommunalt aktivitetsansvar. Vi möter också många kommuninvånare utifrån våra främjande, uppsökande och förebyggande enheter vars insatser enligt lagstiftningen syftar till att möjliggöra ett stöd som skapar mervärde,

och som fördröjer behovet av mer omfattande individuellt utformade insatser.

Förvaltningschef med ledning gör bedömning att nämnden skulle behöva tillföras medel för att klara Individ- och familjeomsorgens uppdrag inom budget gällande placeringar av barn och unga utifrån socialtjänstlagen, alternativt lagen om vård av unga, men också budget för målgrupperna unga med funktionsnedsättning som studerar på annan ort inom omsorg om funktionshindrade samt den avancerade vården inom vård och omsorgs särskilda boenden.

Utifrån Kommunstyrelsens anvisade ram har förvaltningen sett över vilka neddragningar som kan föreslås inom förvaltningen för att bedriva verksamheten utifrån de tilldelade medlen 2020, vilket medför förändringar inom andra anslagsbindningsnivåer för att främst stärka Individ- och familjeomsorgens budget.

Socialförvaltning och nämnd förfogar enbart över de verksamheter som finns inom nämndens ram, men i ett ekonomiskt utsatt läge, där många kommuninvånare är i behov av välfärdstjänster både på frivillig som tvingande basis inom nämndens verksamhetsområden bör frågan ställas hur resurser eventuellt kan omfördelas inom hela kommunens verksamhetsområde.

X Riskbedömning och handlingsplan vid tillfällig eller stadigvarande ändring av verksamheten

Skyddsromsprotokoll

Konsekvens om risk inträffar

Konsekvens X Sannolikhet = Risk

Förvaltning/Enhet
Socialförvaltningen

Allvarlig

4

8

12

16

Beskrivning av planerad ändring
Konsekvenser av förslag gällande anpassningar

Betydande

3

6

9

12

Deltagare
Samverkansgrupp FSG

Måttlig

2

4

6

8

Datum
190411

Obetydlig

1

2

3

4

Version

Sannolikhet att risk inträffar

Liten

Måttlig

Stor

Mycket stor

Utgå från denna riskkarta när du bedömer varje risk: låg, medel eller hög.

Skyddsområde	Problem nr	Risk	Låg risk	Medel risk	Hög risk	Åtgärd	Ansvarig	Klart när?	Kontroll utfört. datum
	Inte tillsätta utvecklingsledare	Befintliga utvecklingsledare får en ökad arbetsbelastning	4			Prioritera vad som är det viktigaste i uppdraget. Förvaltningsledning får också prioritera styrning i uppdraget.	Verksamhetschef samt förvaltningschef		
	Minska budget SÄBO med 18,1 mkr	Ökad stress och oro, vilket kan leda till ökad sjukfrånvaro.			12	Tydliga och samordnade prioriteringsordningar gällande arbetsuppgifter. Få hjälp av ekonomer att få besparingen mer handfast genom att bryta ner vad detta betyder i tid per enhet och få det mer förståeligt. Arbeta kontinuerligt med systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM) samt mer aktivt arbete med KIA.	Förvaltningschef/ Verksamhetschef/ Enhetschef		
		Kan ge personalen en känsla av otillräcklighet.			9	Se åtgärden ovan			
		Ökad arbetsbelastning			12	Se åtgärden ovan samt verksamheten ska ha fortsatt fokus på arbete med hållbara scheman.			

		Ökad risk för arbetsskador			9	Se åtgärden ovan			
		Svårt att leva upp till Heltid som norm	svårbedömd						
		Ökad personalomsättning – svårt att upprätthålla attraktiv och hållbar arbetsgivare			9	Svårt att hitta åtgärd			
	Minska budget för VSU med 6 mkr	Ökad stress och oro, vilket kan leda till ökad sjukfrånvaro.			12	Tydliga och samordnade prioriteringsordningar gällande arbetsuppgifter. Få hjälp av ekonomer att få besparingen mer handfast genom att bryta ner vad detta betyder i tid per enhet och få det mer förståeligt. Arbeta kontinuerligt med systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM) samt mer aktivt arbete med KIA.			
		Kan ge personalen en känsla av otillräcklighet.			9	Se ovan			
		Ökad arbetsbelastning			12	Se ovan			
		Ökad risk för arbetsskador			9	Se ovan			
		Ökad personalomsättning – svårt att upprätthålla attraktiv och hållbar arbetsgivare			9	Svårt att hitta åtgärd			
		Risk för ökad arbetsbelastning på övriga verksamheter – gäller även omvänd ordning då det inte finns någon att delegera till			12	Tydliga och samordnade prioriteringsordningar gällande arbetsuppgifter. Få hjälp av ekonomer att få besparingen mer handfast genom att bryta ner vad detta betyder i tid per enhet och få det mer förståeligt. Arbeta kontinuerligt med systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM) samt mer aktivt arbete med KIA.			

	Genomföra besparingar med 13,6 mkr för OoF	Ökad stress och oro, vilket kan leda till ökad sjukfrånvaro.			12	Se ovan			
		Kan ge personalen en känsla av otillräcklighet.			9	Se ovan			
		Ökad arbetsbelastning			12	Se ovan			
		Ökad risk för arbetsskador med anledning av risk för ökat utåtagerande			9	Se ovan			
		Ökad personalomsättning – svårt att upprätthålla attraktiv och hållbar arbetsgivare			9	Svårt att hitta åtgärd			
	Genomföra besparingar IFO 1,1 mkr	Ökad stress och oro, vilket kan leda till ökad sjukfrånvaro.			12	Se ovan			
		Kan ge personalen en känsla av otillräcklighet.			9	Se ovan			
		Ökad arbetsbelastning på övriga medarbetare			12	Se ovan			
		Ökad personalomsättning – svårt att upprätthålla attraktiv och hållbar arbetsgivare			9	Se ovan			
	Avveckla Fisketorget	Ökad stress och oro, vilket kan leda till ökad sjukfrånvaro.			12	Se ovan			
		Kan ge personalen en känsla av otillräcklighet.			9	Se ovan			
		Ökad arbetsbelastning på övriga medarbetare inom förvaltningen (inte enbart ASI).			12	Se ovan			

		Ökad personalomsättning – svårt att upprätthålla attraktiv och hållbar arbetsgivare			9	Svårt att hitta åtgärd			
						Förvaltningen formulerar en tydlig kommunikationsplan efter nämndens beslut. Riskbedömningar kommer att få göras i respektive område tillsammans med huvudskyddsombud			

Sammanställt av: _____ datum: _____

Chef

Justerat av: _____

Skyddsombud

Skyddsombud

Socialförvaltningens samverkansgrupp (FSG)

Datum och plats: 2019-04-16, Kommunhuset

Närvarande: Karin Hallberg, socialchef
Peter Martinsson, verksamhetschef OoF
Kristina Wallstedt, verksamhetschef VSU
Anna Cederlund, verksamhetschef hemtjänst
Maria Tapper Andersson, verksamhetschef IFO
Christer Sundsmyr, verksamhetschef adm. avdelningen
Ulrika Gardtman, verksamhetschef ASI
Maria Åberg, Ledarna
Gunilla Nilsson, Kommunal
Christina Jansson, Kommunal
Anette Blidsell, Vision
Per Ekman, Jusek
Pethra Johansson, Akademikerförbundet SSR
Sara Molander, personalspecialist

Ej närvarande: Maria Sundvall Möller
Ulrika de Paulis, Fysioterapeuterna och Sveriges arbetsterapeuter
Vakant, Vårdförbundet

Beslut

Förhandling av förslag till Mål- och resursplan 2019-2021

Arbetsgivaren informerade den 11 april 2019 om förslag till Mål- och resursplan 2020 – 2022 för socialnämnden. Socialchef Karin Hallberg redogör för förändringar mot tidigare presenterat material.

Kommunal, Jusek och Akademikerförbundet SSR överlämnar ett gemensamt yttrande angående förslag till Mål- och resursplan 2020-2022. De fackliga organisationernas yttrande återfinns i bifogad skrivelse.

De fackliga organisationerna ställer sig bakom den risk- och konsekvensbeskrivning som socialförvaltningen, genom socialchef Karin Hallberg tagit fram. Samverkansgruppen har också gjort en riskbedömning samt handlingsplan gemensamt gällande de förändringar som finns föreslagna (se bilaga).

Enighet kan inte träffas i förhandlingen.

Förhandlingen förklaras avslutad 2019-04-16.

Vid protokollet:

Sara Molander

Justeras för arbetsgivaren:

Karin Hallberg

Justeras för arbetstagarparterna:**För Vision:**

Annette Blidsell

För Kommunal:

Christina Jansson

För Ledarna:

Maria Åberg

För Akademikerförbundet SSR

Pethra Johansson

För Jusek:

Per Ekman

Vänersborg 2019-04-12

Yttrande Mål och Resursplan 2020-2022

De fackligaorganisationerna har i samverkan med Arbetsgivaren gjort en risk och konsekvensanalys, men ser tydligt efter en dialog med huvudskyddsombuden att vi även skriver ett yttrande.

- Personaltätheten minskar
- Försämrade scheman med begränsad återhämtning
- Ökad arbetsbelastning
- Kvalitén och säkerheten sjunker
- Den organisatorisk-sociala arbetsmiljön försämras.
- Personal kommer att uppleva känslan av otillräcklighet, oro och otrygghet
- Högre sjuktal
- Ökad risk för arbetsskador
- Svårare att rekrytera ny personal

Utefter dessa allvarliga risker ser vi att arbetet med Systematiskt arbetsmiljöarbete, SAM, måste få en allt mer framträdande roll i våra verksamheter. Personalen måste tillåtas att bli mer delaktiga och ha påverkansmöjligheter då det är de som har kunskap om sin egen verksamhet. I arbetet med SAM är utvärdering och uppföljning ett viktigt arbete som ska genomföras.

AML Kapitel 1- Lagens ändamål och tillämpningsområde

- 1§ Lagens ändamål är att förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet samt att i övrigt uppnå en god arbetsmiljö.

AFS 2015;4 OSA

- 1 § Syftet med föreskriften är att främja en god arbetsmiljö och förebygga risk för ohälsa på grund av organisatoriska och sociala förhållanden i arbetsmiljön.

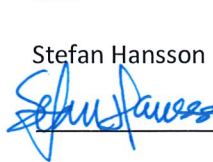
Kommunal

Gunilla Nilsson

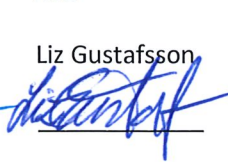
HSO

Stefan Hansson

HSO

Liz Gustafsson

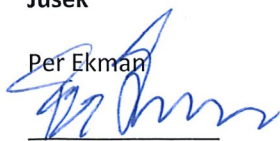
HSO

Christina Jansson

Jusek

Per Ekman

SSR

Petra Johansson

